

राजस्थान राज्य शैक्षिक अनुसंधान एवं प्रशिक्षण परिषद्, उदयपुर
प्रारम्भिक शिक्षा पूर्णता प्रमाण पत्र 2024
नमूना प्रश्न –पत्र
कक्षा-8
विषय – संस्कृत

अवधि – 2.30 घण्टे

पूर्णांक-80

- प्र.1 सुभाषितानि पदे प्रयुक्तः उपसर्गः अस्ति— 1
(क) सुभा (ख) सु
(ग) नि (घ) स् ()
- प्र.2 “एषः मामेव खादितुम् इच्छति।” रेखांकित पदे प्रयुक्तः प्रत्ययः अस्ति— 1
(क) तुम् (ख) ल्यप्
(ग) तुमुन् (घ) अनीयर् ()
- प्र.3 यः गजपरिमाणं धारयति गजधरः कथ्यते। 1
अस्मिन् वाक्ये सर्वनामपदम् अस्ति—
(क) यः (ख) गजपरिमाणं
(ग) धारयति (घ) कथ्यते ()
- प्र.4 इयं वीरभोग्या तथा कर्मसेव्या। अस्मिन् वाक्ये अव्ययपदम् अस्ति— 1
(क) इयं (ख) कर्मसेव्या
(ग) वीरभोग्या (घ) तथा ()
- प्र.5 राकेशस्य भार्या अस्ति— 1
(क) माला (ख) अम्बिका
(ग) शालिनी (घ) मालिनी ()
- प्र.6 गुहायाः स्वामी आसीत्— 1
(क) खरनखरः (ख) दधिपुच्छः
(ग) चञ्चलः (घ) लोमाशिका ()
- प्र.7 भारतजनताऽहम् कवितायाः रचनाकारः अस्ति— 1
(क) श्रीधरभास्करः वर्णेकरः (ख) डॉ कृष्णचन्द्रः त्रिपाठी
(ग) डॉ रमाकान्तः शुक्लः (घ) पं. विष्णु शर्मा ()

- प्र.8 आत्मवशंभवति— 1
 (क) क्लेशं (ख) बलम्
 (ग) दुःखम् (घ) सुखम् ()
- प्र.9 विशेषणं विशेष्यमेलनं कुरुत— 4×½=2
 विशेषणं विशेष्यः
 (क) मौखिकम् (1) सामग्री
 (ख) मनोगताः (2) उपकारः
 (ग) महान् (3) भावाः
 (घ) टडि.कता (4) ज्ञानम्
- प्र.10 उचितं क्रियापदानि मंजूषात् चित्वा रिक्त स्थानानि पूरयत । 4×½=2
 (विचलति, आसीत् चलति, कृतवती)
 (क) एका शिक्षिका गृहात् पुस्तकानि आदाय..... ।
 (ख) सा स्वदृढनिश्चयात् न..... ।
 (ग) सा आङ्ग्लभाषाया अपि अध्ययनं..... ।
 (घ) सः स्त्रीशिक्षायाः प्रबलः समर्थकः..... ।
- प्र.11 रेखाङ्कित पदमाधृत्य प्रश्ननिर्माणं कुरुत— 2×½=2
 (क) वयं स्वदेशस्य राज्यानां विषये ज्ञातुमिच्छामि ।
 प्रश्नः ?
 (ख) पृथ्वीसूर्ययोः मध्ये चन्द्रस्य छाया पातेन सूर्य—ग्रहणं भवति ।
 प्रश्नः ?
- प्र.12 कोष्ठकेषु दत्तेषु शब्देषु समुचितं विभक्तिं योजयित्वा रिक्तस्थानानि पूरयत— 4×½=2
 (क)सह पुत्रः गतः । (जनक)
 (ख)परितः पुष्पाणि सन्ति । (विद्यालय)
 (ग) नमः । (गणेश)
 (घ)सर्वतः अट्टालिकाः सन्ति । (नगर)
- प्र.13 सन्धि विच्छेदं सन्धि युक्तं च कुरुतः । 2×1=2
 (क) पर्यावरणम् =+..... ।
 (ख) कर्गद+ उद्योगे= ।
- प्र.14 मृहाणि अस्माभिः नित्यं स्वच्छानि क्रियन्ते 2×1=2
 अत्र रेखांकित पदयोः विशेषणं विशेष्यं च पदं पृथक्कुरुत ।
 (क) विशेषणम् ।
 (ख) विशेष्यम् ।

- प्र.15 अधोलिखितानां प्रश्नानामुत्तराणि एकपदेन लिखत— 4×1=4
- (क) निजनिकेतनं कुत्र अस्ति ?
उत्तरम् ।
- (ख) अहं कस्मात् कठिना भारतजनता अस्मि?
उत्तरम् ।
- (ग) कीदृशं जलं पिबेत् ?
उत्तरम् ।
- (घ) भारतस्वर्णभूमौ किं सदैव सुपूर्णमस्ति?
उत्तरम् ।
- प्र.16 अधोलिखितानां प्रश्नानामुत्तराणि पूर्णवाक्येन लिखत । 4×1=4
- (क) सिंहः कस्मिन् समये गुहायां समीपे आगतः?
उत्तरम् ।
- (ख) वंशवृक्षवस्तूनाम् उपयोगः कुत्र क्रियते?
उत्तरम् ।
- (ग) के कूपात् जलोद्धरणम् अवारयन् ?
उत्तरम् ।
- (घ) वयं शिक्षिताः अपि कथमाचरामः?
उत्तरम् ।
- प्र.17 मञ्जूषातः उचितानि संज्ञापदानि चित्वा 4×1=4
रिक्तस्थानानि पूरयत ।
शालिनी, आर्यभट,	वस्त्राणि, भगिनीप्रदेशः
- (क) नद्यां..... प्रक्षालयन्ति ।
- (ख)ग्रीष्मावकाशे पितृगृहम् आगच्छति ।
- (ग) महान् गणितज्ञ.....आसीत् ।
- (घ) भ्रमणायसमीचीनः ।
- प्र.18 'क' स्तम्भे दत्तं श्लोकांशान् 'ख' स्तम्भेन सह सुमेलनं कुरुत । 4×1=4
'क' स्तम्भः	'ख' स्तम्भः
(क) इयं ज्ञानिनी	(i) शक्या कर्तुं वर्षशतैरपि ।
(ख) विप्रश्चिज्जनानाम्	(ii) सहेते सम्भवे नृणाम् ।
(ग) यं मातापितरौ क्लेशं	(iii) चैव वैज्ञानिकानां ।
(घ) न तस्य निष्कृतिः	(iv) इयं संस्कृतानाम् ।
- प्र. 19 प्रश्नपत्रादतिरिक्तं पाठ्यपुस्तकस्य द्वौ श्लोकौ लिखत । 2×2=4
- (i)
-
-
- (ii).....

.....
.....
.....

प्र.20 चित्रं दृष्ट्वा मंजूषातः पदानि च प्रयुज्य चत्वारि वाक्यानि रचयन्तु।

रक्षाबन्धनम्, रक्षासूत्रम्, भगिनी, त्योहारं, नारिकेलं

- उत्तरम् (i)
(ii)
(iii)
(iv)

अथवा

मंजूषायां लिखितानां शब्दानां सहाय्येन कथां लिखत -

8×½=4

अपलयित्, सहसा, खरनखरः, पशवः, दृष्ट्वा, सिंहस्य, दधिपुच्छ, आह्वयत्

एकस्मिन् वने.....नाम सिंहः प्रतिवसति स्म। क्षुधार्त सिंहः सूर्यास्तसमये गुहां
.....अचिन्तयत्-“एतस्या गुहायां रात्रौ कोऽपि जीवः आगच्छति। गहायाः स्वामी.
.....आगत्य पश्यति यत् सिंहपदपद्धतिः गुहायां बहिरागता न दृश्यते। सः दूरस्थः श्वं
कर्तुमारब्धः -भो बिल! मया त्वया सह समयःकृतोऽस्ति किं न स्मरसि? एतच्छ्रुत्वा सिंहः
शृगालस्य आह्वानमकरोत्।.....उच्चगर्जन प्रतिध्वनिना सा गुहा उच्चैः शृगालम्.....।
अनेन अन्येऽपिभयभीताः अभवन्।शृगालोऽपि ततः दूरं.....।

प्र.24 मञ्जूषातः पदानि गृहित्वा “ अस्माकं राजस्थानम्”

8X1=8

विषयोपरि अष्टवाक्यानि रचयत ।

उत्सवप्रियः, चर्मणवती,	पर्यटनप्रदेशः, पशुपालनम्	राजधानी,	मरुप्रदेशं,	अरावली,	विविधता,	खनिजम्,
---------------------------	-----------------------------	----------	-------------	---------	----------	---------

- 1.....
- 2.....
- 3.....
- 4.....
- 5.....
- 6.....
- 7.....
- 8.....

अथवा

रिक्तस्थानानि मञ्जूषातः पूरयित्वा प्रार्थना पत्रं लिखत ।

मनोहरः, अवकाशार्थ, शासकीय, आवश्यक, सधन्यवादः, आगन्तुम्, प्रधानाचार्यः, एकदिवसस्य
--

सेवायाम्

श्रीमन्तः महोदयाः

..... उत्कृष्ट उच्चतर माध्यमिक विद्यालयः

श्री गंगानगरम्

विषयः प्रार्थना पत्रम्

महोदयाः

निवेदनम् अस्ति यत् मम गृहे अद्य कार्यम् अस्ति । अतः अहं
विद्यालयम् न शक्नोमि । कृपया अवकाशं स्वीकरोतु ।

दिनांक

भवनाम् आज्ञापालकः शिष्यः

नाम.....

कक्षा अष्टमी

प्र.25 अधोलिखितं गद्यांशं पठित्वा प्रश्नानाम् उत्तराणि
संस्कृतभाषायां लिखत ।

4x2=8

प्लास्टिकस्य मृत्तिकायां लयाभावात् अस्माकं पर्यावरणस्य कृते महती क्षतिः भवति । पूर्वं तु कार्पासेन, चर्मणा, लौहेन, लाक्षया मृत्तिकया, काष्ठेन वा निर्मितानि वस्तूनि एव प्राप्यन्ते स्म । अधुना तत्स्थाने प्लास्टिकनिर्मितानि वस्तूनि एव प्राप्यन्ते ।

प्र.1 प्रस्तुतं गद्यांशस्य उचितं शीर्षकं लिखत ।

उत्तरम्

प्र.2 पर्यावरणस्य क्षतिः केन भवति?

उत्तरम्

प्र.3 प्राकृतिकं वस्तूनि स्थाने वर्तमाने किं प्रयुज्यते?

उत्तरम्

प्र.4 प्राचीनकाले कैः निर्मितानि वस्तूनि एव प्राप्यन्ते स्म ।

उत्तरम्

.....

.....

.....

.....

@ RSCERT NOT TO BE REPUBLISHED